

Republika Srbija
MINISTARSTVO PROSVJETE
ZAVOD ZA VREDNOVANJE KVALITETA
OBRAZOVANJA I ODGOJA

PRIMJERAK ZA UČENIKA

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

TEST

BOSANSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

IDENTIFIKACIONI OBRAZAC

IME, IME JEDNOG RODITELJA/DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA, PREZIME UČENIKA

IDENTIFIKACIONI BROJ UČENIKA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

OSNOVNA ŠKOLA _____

MJESTO _____

OPĆINA _____

POTPIS DEŽURNOG NASTAVNIKA

Rezultati se mogu pogledati na portalu **Moja srednja škola**: <https://mojasrednjaskola.gov.rs> unosom jedinstvenog identifikacionog broja učenika (desetocifrena šifra učenika). Radi preuzimanja skeniranog testa u pdf formatu, u dijelu gdje su dostupni rezultati završnog ispita, neophodno je unijeti jedinstvenu šifru testa.

Jedinstvena šifra testa: 115202412320

Ukoliko roditelj / drugi zakonski zastupnik ima nalog na portalu **Moj esDnevnik** ili ima nalog na **Portal za elektronsku identifikaciju eID.gov.rs**, kojim pristupa portalu **Moj esDnevnik**, tada, osim uvida u rezultate završnog ispita, na portalu **Moja srednja škola** može iskoristiti i neku od sljedećih elektronskih usluga: podnošenje prigovora na rezultate završnog ispita, podnošenje elektronske liste želja i podnošenje elektronske prijave za upis u srednju školu.

UPUTSTVO ZA RAD

- Test sadrži **20** zadataka, koje treba riješiti za **120** minuta.
 - Piši čitko, latiničnim slovima, vodeći računa da tvoji odgovori budu razumljivi, ali i gramatički i pravopisno ispravni.
 - Kada rješavaš zadatke u kojima se od tebe očekuje da nešto dopišeš, uvijek se koristi punim nazivima; skraćenice nisu dozvoljene (npr. treba pisati *imenica*, a ne *im.*, ili *lokativ*, a ne *lok.* i slično).
 - Popuni test **plavom hemijskom olovkom** (tokom rada možeš se koristiti grafitnom olovkom i gumicom).
 - Odgovor koji je napisan samo grafitnom, crnom hemijskom ili „piši-briši“ olovkom neće biti priznat.
 - U zadacima sa ponuđenim odgovorima neće biti priznati prepravljani odgovori.
 - U zadacima sa ponuđenim odgovorima, u kojima je samo jedan tačan odgovor, dobijaš 0 bodova ukoliko pored tačnog odgovora označiš i neki netačan.
- Obrati pažnju da se zadaci razlikuju po načinu na koji trebaš dati odgovor.
- Nemoj ništa upisivati na QR kodove () , koji se nalaze na svakoj strani testa.
 - Obrati pažnju da se zadaci razlikuju po načinu na koji trebaš dati odgovor.

U nekim zadacima izabrat ćeš tačan odgovor tako što ćeš obojiti odgovarajući kružić. U zadacima u kojima postoji više tačnih odgovora potrebno je obojiti više kružića. Vodi računa da kružić bude obojen; mora biti obojen jer će ti samo tako odgovor biti priznat.

PRIMJER OBOJENIH KRUŽIĆA	
U zadatku sa jednim tačnim odgovorom	
Koji je glavni grad Republike Srbije? Oboj kružić ispred tačnog odgovora.	☐ Novi Sad ☒ Beograd ☐ Niš ☐ Kruševac
U zadatku sa više tačnih odgovora	
Oboj kružiće ispred izraza čiji je zbir 5.	☒ 2 + 3 ☐ 1 + 2 ☒ 4 + 1 ☐ 2 + 4 ☐ 3 + 5

- Ako završiš ranije, predaj test i tiho izađi.

Želimo ti mnogo uspjeha na ispitu!

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

TEST BOSANSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

1. Pažljivo pogledaj date primjere i prepoznaј koje su **glasovne promjene** izvršene u njima. Odredi koja glasovna promjena je **zajednička** za sve riječi.

bubrezi, gubici, siromasi

Oboј **kružić** ispred naziva glasovne promjene.

- jotovanje prelazak l u o sibilizacija

2. Pažljivo pročitaj date stihove Nasihe Kapidžić-Hadžić i odredi **vrstu** markirane riječi.

Tu šumar ispod breznih grana
odspava **malo** svakog dana;
od briga sijeda mu brada;

Oboј **kružić** ispred tačnog naziva vrste riječi.

- imenica
 pridjev
 prilog
 prijedlog

3. Pažljivo odredi koliko ima **predikatskih**, a koliko **komunikativnih** rečenica u sljedećem primjeru:

Mama je napravila sladoled i pozvala komšinicu, pa su zajedno jele sladoled i pile kafu.

Oboј **kružić** ispred tačnog odgovora

- dvije predikatske i dvije komunikativne rečenice
 jedna predikatska i četiri komunikativne rečenice
 tri predikatske i nijedna komunikativna rečenica
 četiri predikatske i jedna komunikativna rečenica

4. Pažljivo pogledaj date parove riječi.

Oboj **kružić** ispred **sinonimskih parova**.

- gore – dolje
- radost – sreća
- lijevo – desno
- nesigurno – nepovjerljivo

5. Jedinstveni tok radnje u drami se odvija po etapama. Prisjeti se kako se naziva **vrhunac** radnje u okviru kojeg se nazire nekoliko rješenja.

Oboj **kružić** ispred tačnog odgovora.

- čin
- ekspozicija
- kulminacija
- didaskalije

6. Pažljivo pročitaj odlomak iz djela *Nosač Samuel* Isaka Samokovlije. Obrati pažnju na **naraciju** kojom se služi pripovjedač (vrstu pripovijedanja). Odgovori na zahtjev ispod odlomka.

Tjerate me kao psa. Ne smeta. I nisam drugo nego pas. I evo idem. Idem da vam ne smetam, a vi, gospodo, jedite i pijte i veselite se dalje kako ste počeli. I ja ću se veseliti. Potražit ću Ahmeda Anadolca i opit ću se. I vi ćete se opiti. Ali ne zaboravite da niko od vas ne bi sjedio sada tu gdje sjedi da ja nisam tresnuo svojom kesom. Niko! Da ja nisam obećao deset dukata za svoju sestru Saruču, ni vi, Samuele, ne biste danas gledali kokošije vratove i trpali u stomak pečena jaja, pobiberena biberom koji sinjor Mair nabavlja iz Indije....

Kako se zove **vrsta naracije (pripovijedanja)** kojom se pisac služi, zasnovana na licu u kom se pripovijeda?

Oboj **kružić** ispred tačnog odgovora.

- pripovijedanje u trećem licu
- pripovijedanje u drugom licu
- pripovijedanje u prvom licu

7. Prisjeti se **historijskog razvoja bosanskoga jezika**. Kroz koliko faza smo pratili historijski razvoj?

Oboj **kružić** ispred tačnog odgovora.

- tri
- pet
- dvije
- četiri

8. Oboj **kružić** ispred pravilno napisane rečenice.

- Isak Samokovlija, ljekar i pripovjedač, rođen je 1889. Godine u Goraždu.
- Isak Samokovlija, ljekar i pripovjedač, rođen je 1889. godine u goraždu.
- Isak Samokovlija, ljekar i pripovjedač, rođen je 1889. godine u Goraždu.
- Isak Samokovlija, ljekar i pripovjedač, rođen je 1889. Godine u goraždu.

9. Pažljivo pročitaj definiciju **novela** i odgovori na zahtjev ispod teksta.

Novela je kraće prozno djelo koje ima sažetu radnju i manji broj likova. Najčešće prikazuje neki isječak iz života likova. Novele su slične pripovijetkama, samo što se u novelama težište stavlja na psihološko stanje likova, a u pripovijetkama na vještinu pripovijedanja.

Oboj **kružić** ispred tačnog navoda.

- U novelama je težište na pripovijedanju, što većem broju likova i složenoj radnji.
- U novelama je težište na psihološkom stanju likova, sažetoj radnji i manjem broju likova.
- U novelama je težište na vještini pripovijedanja.

10. Oboj **kružiće** ispred riječi u kojima je pravilno upotrijebljen **refleks** glasa jata - je/-ije

- zdiijela
- lijekovi
- lijepota
- zvjezdica
- svijetlost
- snijeg

11. Oboj **kružiće** ispred suglasnika koji nemaju svoj zvučni par.

- s
- f
- t
- k
- h
- c

12. Napiši nazive podvučenih glagolskih oblika.

a) Vjetar je puhao jako. _____

b) Ponesi kabanicu jer ne bismo željeli da pokisnemo. _____

13. Pažljivo pročitaj dati odlomak iz pripovijetke *Hrt* autora Ćamila Sijarića. Na linje ispod teksta, u nekoliko pravopisno tačnih rečenica, iskaži svoj stav o promjeni koju je pas tokom godina doživio. Objasni kakav je bio, a kakav je postao.

Dolazile su i prolazile godine, i on bivao sve stariji. Nije više bio ni bijel, kao onda kad su ga doveli, ni go onako; izrasla mu je neka žučkasta dlaka koja nikako nije bila ukras – na njegovom još i sada gipkom tijelu, nego ružnoća. Zbole bi mu se u tu dlaku slamke i travke, nešto što može da se desi psima, ali ne i hrtovima, i to ga je činilo još ružnijim. I najviše zbog te dlake i slamki u njoj, a još i više zbog hoda njegovog – jer hodio je tromo, i gledanja njegovog – jer gledao je tužno, on je postajao nešto sasvim drugo od onoga što je nekad bio – kad je jedan mlađi, bijeli hrt bio. I samo noću, kad iz svog legla digne glavu prema nebu i mjesecu, bivao je ponovo ono što više nije: mladi hrt, i sav hrt – kao što je gore mlad mjesec, i samo mjesec... tada nije vidio brda oko sebe, ni šume oko sebe, ni na sebi onu žutu dlaku, ni kako ga djeca u uzicu vežu i uzjahuju – vidio je nebeske širine, i u njima, kao nekad u širokim doličkim poljima, lovio... Linija od njegovih očiju ka mjesecu bila je prava, i on – neometan šumama i brdima, trčao očima ka mjesecu, i htio da potrči i nogama. Bio je to – a u noći, još jedan od onih dvoboja kad je nekad lovio u poljima, u kojima on nikad nije bježao, nego tjerao i hvatao – i htio i sada da uhvati, još jednom... Još onog gore... Na ravnoj čistini. Pred okom. Pred nogom. Na nebu... Bivala bi tada tišina svuda. I tama noćna na zemlji – pa zemlje kao da i nema, do gore neba, na kojem su on i mjesec jedini i malo – pa će ostati samo jedan: hrt ili mjesec...

14. Pročitaj dio pjesme *Ostajte ovdje* autora Alekse Šantića, pa na linije ispod sastavi tekst u kome ćeš protumačiti **poruku** pjesme.

Ostajte ovdje!...Sunce tuđeg neba,
Neće vas grijat kô što ovo grije;
Grki su tamo zalogaji hljeba,
Gdje svoga nema i gdje brata nije.

Od svoje majke ko će naći bolju?!
A, majka vaša zemlja vam je ova;
Bacite pogled po kršu i polju,
Svuda su groblja vaših pradjedova,

15. Oboj **kružiće** ispred rečenica u kojima su podvučene riječi napisane nepravilno

- Neznam kada ću se vratiti.
- Ne znam koliko je tačno sati.
- Sa mnom si apsolutno siguran.
- Niko ne ide samnom.

16. Pažljivo pročitaj **odlomak** a zatim prepoznaj iz kog je književnog djela.

Popodne su išli po gradu, lijepom ulicom; sve kuće s desne strane su sijale; svijetle kaplje su padale sa streha i veselo udarale o kaldrmu. Jože je pratio majku koja se vraćala kući. Pribijao se uz nju i držao je za ruku. U srcu mu je bilo tako da bi se sakrio i zaplakao naglas. Sretali su ga drugovi, sreo ga je i onaj drug koji ga je pred školom zapitao „Je li to tvoja majka?“

Jožu više nije bilo stid, doviknuo bi na sav glas: „Gledajte, to je moja majka!“ Išao je pored nje, a na duši mu je ležao težak grijeh i pritiskivao ga, tako da su mu noge bile umorne i teške.

Oboj **kružić** ispred tačnog naziva književnog djela i imena autora.

- Skeledžija*, Meša Selimović
- Niko i ništa*, Alija Isaković
- Zastidio se majke*, Ivan Cankar
- Slatka duša*, Fatima Pelesić Muminović

17. Za koji oblik novinarskog izražavanja su bitna tri elementa: tema razgovora, sagovornik i pitanja (odgovori).

Oboj **kružić** ispred tačnog naziva.

- vijest
- analiza
- intervju
- komentar

18. Pažljivo pročitaj rečenicu.
Odredi **značenje** markirane riječi.

Moj najstariji brat Amer je postao **glava** porodičnog posla.

Oboj **kružić** ispred rečenice koja pravilno opisuje značenje markirane riječi.

- Amer rizikuje život za porodični posao.
- Amer jedini ne posjeduje znanje za porodični posao.
- Amer je preuzeo vođenje porodičnog posla.
- Amer je osmislio porodični posao.

19. Obrati pažnju na sljedeće Rumijeve stihove i **simboliku** koju ima **leptir** u datom primjeru.

Oboj **kružić** ispred tačnog odgovora.

„Ako se srce uz Džanana smiri,
zar može tada drugom da se divi?
Zašto bi leptir crni letio ka suncu
kad mu se srce u plamu svijeeće smiri?
Šta će bulbulu sve mirisne trave
kada on samo ruži srce daje?“

Markirani stihovi imaju:

- simboliku slutnje
- simboliku očajanja
- simboliku „stradanja“, izgaranja zbog ljubavi (potpune predanosti)

20. Pročitaj pjesmju *Moj prijatelj oblak* Izeta Sarajlića.

Čitavo prepodne drugovao sa s jednim oblakom
a on
u podne
jednostavno
– nesta

Oboj **kružiće** ispred tačnih tvrdnji o porukama koje proizilaze iz pjesme.

- Pjesnik je usamljen i ukazuje na tragičnost svega što je posebno.
- Pjesnik ima mnogo prijatelja, on čak druguje sa oblacima.
- Pjesnik kroz druženje sa oblakom upućuje na trajne ljepote jednog trenutka i života uopće.
- Pjesnik nas kroz druženje sa oblakom upućuje na prolaznost trenutka i života uopće.

PRAZNA STRANA

PRAZNA STRANA

Republika Srbija
MINISTARSTVO PROSVJETE
ZAVOD ZA VREDNOVANJE KVALITETA
OBRAZOVANJA I ODGOJA

PRIMJERAK ZA ŠKOLU

ZALIJEPI IDENTIFIKACIONU
NALJEPNICU

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

TEST

BOSANSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

IDENTIFIKACIONI OBRAZAC

IME, IME JEDNOG RODITELJA/DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA, PREZIME UČENIKA

IDENTIFIKACIONI BROJ UČENIKA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

OSNOVNA ŠKOLA _____

MJESTO _____

OPĆINA _____

POTPIS DEŽURNOG NASTAVNIKA